

Avrasya İncelemeleri Dergisi (AVİD), IV/1 (2015), 104-120

YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE TARTIŞMACI METİNLERİN KULLANIMI

Muhammet KARABAYIR*
Habib DERZİNEVESİ**

Öz

Tartışmacı yazma, bilimsel araştırma sürecinin temel unsurlarından biridir. Bir konuda düşünme biçiminin ortaya konulmasında tartışmacı yazma becerileri de kullanılmaktadır. Üniversitelerde lisans, yüksek lisans ve doktora eğitimlerini sürdüren öğrenciler, akademik bir birey olarak kabul edilmekte ve başarılı olmaları büyük oranda yazdıkları ile değerlendirilmektedir. Yabancı uyruklu öğrencilerin temel beceri alanlarına yönelik olarak yapılan çalışmalar, öğrencilerin en çok yazma alanında başarısız olduklarını ortaya koymuştur. Bu durum, akademik amaçlarla Türkçeyi öğrenen öğrenciler için önemli bir problem teşkil etmektedir. Bu nedenle bu çalışmada yabancı uyruklu öğrencilerin yazma becerilerinin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Çalışma, iki kısımdan oluşmaktadır: Birinci bölümde, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde yazma becerileri ele alınmıştır. Çalışmanın ikinci kısmında ise yükseköğrenimlerde öğrencilerin tartışmacı yazma sorunlarının tespit edilmesi, soruna yönelik çözümün geliştirilmesi, uygulamanın yapılması ve sonuçların değerlendirilmesi süreci gerçekleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yabancılara Türkçe öğretimi, yazma becerileri, tartışmacı yazma, yazma yaklaşımları.

Abstract

Usage of Argumentative Texts in Turkish Education for Foreigners

Argumentative writing is one of the basic elements of scientific research. Argumentative writing skills are also used to set out in a matter of thinking. Of undergraduate, graduate and doctoral students who continue their education are accepted as an academic person and their success is evaluated by their writing largely. Studies in the field of basic skills for foreign students revealed that students failed in most of the writing area. This situation constitutes major problem for students who learn Turkish for academic purposes. Therefore, in this study it is aimed to improve the writing skills of foreign students. The study consists of two sections; In the first section, writing skills of teaching Turkish language as a foreign language are discussed. In the second section of the study; identifying students' argumentative writing problems in higher education, developing solutions for problems, making the application and evaluating the results processes were carried out.

Keywords: Teaching Turkish for foreigners, writing skills, argumentative writing, writing approaches.

* Uluslararası Karadeniz Üniversitesi, Gürcistan, karabayir1806@yahoo.com.

** Prof. Dr., Yakın Doğu Üniversitesi, KKTC.

Giriş

Dil, düşüncelerin, teessürlerin ve duyguların ifadesinde, aslımı az çok bozan bir nakil vasıtasıdır. Dilde yaşayan beşerî fenomenler (masallar, ağıtlar, mitolojiler, şarkılar, edebiyat, tarih vb.) kültürü meydana getiren unsurların çoğu dil sayesinde önceki kuşaklardan taşınır ve bir sonraki kuşağa aktarımı sağlanır.

Dil, çok karmaşık yapısına karşın insanın doğduktan sonra birkaç yıl gibi kısa bir zaman dilimi içinde öğrenilip yaşadığı toplum içinde, bir birey olmasını sağlamanın yanında binlerce yıllık bilgi birikimini elde etme yetisine de yardımcı olmaktadır.¹ Dil, düşünceleri, teessürleri ve duyguları nakleden bir vasıta şeklinde tanımlanabilmektedir.²

Dilin toplum hayatı açısından önemi, dil öğretimini daha önemli kılmaktadır. Günümüzde dil öğretimi, ana dili ve yabancı dil öğretimi şeklinde iki ana koldan ele alınmaktadır. Gerek ana dili öğretimi gerekse yabancı dil öğretimi, dinleme, konuşma, okuma ve yazma temel beceri alanları üzerinden gerçekleştirilmektedir. Bir dilin etkin olarak kullanılması, saydığımız dört temel becerinin ileri düzeyde kullanılabilmesi ile mümkün olmaktadır.

1.1. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yazma

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde (TYDÖ), temel beceri alanlarına yönelik eğitim ve öğretim faaliyetlerinin planlanması ana dil öğretiminden oldukça farklıdır. Ana dili öğretiminde, bireylerin geçmiş birikimleri, kültür ortamları, eğitim yaşı, dil ortamları vb. özellikleri dilin öncelikle edinilmesini ve bu edinim üzerinde bir öğretimin gerçekleşmesini mümkün kılmaktadır.

TYDÖ' de öğrencilere kazandırılması gereken temel becerilerden birisi yazmadır. Bireyler, iletişim kurarken anlamak ve anlatmak durumundadırlar. Dinleyerek ya da okuyarak anlarlar, konuşarak ya da yazarak duygu ve düşüncelerini anlatırlar. Konuşmak ve yazmak bu bakımdan benzer olsalar da yapı olarak oldukça farklıdır.

¹ O. Toklu, **Dilbilimine Giriş**, Akçağ Yayınları, Ankara 2013, s. 11.

² S. A. Altınörs, **50 Soruda Dil Felsefesi**, 7 Renk Basım Yayım, İstanbul 2012, s. 25.

Yazı sayesinde bilgi ve kültür aktarımı çok daha kolay ve etkili hâle gelmiştir. Çağlar boyunca yazılı iletişim, toplumların gelişmişlik düzeylerini gösteren önemli faktörlerden biri olmuştur.³

Gelişmişlik düzeyi yüksek ülkelerde yazılı iletişimde fazladır. Teknolojik gelişmeler sonucunda artan iletişim araçlarında yazılı anlatımın ağırlık kazandığı görülmektedir. Bu nedenle öğrencilerin yazma becerilerinin geliştirilmesi eğitimin her kademesinde temel hedeflerden biri olmuştur.⁴

Raimes⁵, yazma sürecinin işleyişini ve bu süreçte öğretmen ve öğrencilerin gerçekleştirebilecekleri etkinlikleri şöyle sıralar:

- Konunun saptanması.
- Ön yazma etkinliklerinin gerçekleştirilmesi.
- Öğretmen tarafından notların, listelerin vb. okunması ve öğrencilere öneriler sunulması.
- Öğrencilerce taslak metnin ana hatlarının yazılması.
- Taslak metnin öğretmen ve öğrencilerce okunması; içerik hakkında yorumlar yapılması ve öneriler sunulması.
- Öğrencilerce ikinci taslak metnin oluşturulması.
- Öğrencilerce kontrol listesine göre ikinci taslağın düzeltilmesi.
- Öğretmen tarafından ikinci taslağın okunması ve iyi noktaların geliştirilebilecek düşüncelerin gösterilmesi.
- Öğrencilerce üçüncü taslak metnin oluşturulması.
- Öğrencilerce taslak metnin düzeltilmesi.
- Öğretmen tarafından ilk taslaktan son taslağa dek yazının gelişiminin değerlendirilmesi.

³ A. Kırkkılıç ve H. Akyol, **İlköğretimde Türkçe Öğretimi**, Pegem Akademi yay., Ankara 2013, s. 50.

⁴ M. Özbay, (Edt.), **Yazma Eğitimi**, Pegem Akademi yay., Ankara 2013, s. 22-23.

⁵ A. Raimes, "Anguish as a Second Language? Remedies for Composition Teachers", **Learning to Write: First Language/Second Language**, (edt. A. Freeman, I. Pringle, & J. Yalden), Longman London 1983, s. 258-272.

- Öğretmen tarafından öğrencilerin zayıf noktalarını geliştirmeleri için ödev verilmesi..

Benzerlikler açısından bakıldığında yazma süreçlerinin her iki alanda da işlediğini görürüz. Ana dilde ve ikinci dilde yazma süreci, tekrarlanan, planlama yapılan, fikirlerin gelişiminin gözden geçirildiği ve açıklandığı bir yoldur.⁶

1.2. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Tartışmacı Yazma

İkinci dil ileri düzey yazma çalışmalarında bilimsel yazma tekniğiyle öğrencilere yazma çalışmaları yaptırılmaktadır. Bilimsel yazma çalışmaları sayesinde öğrenciler, yazma güçlerini kullanarak çok farklı bilimsel metinler oluşturabilmektedirler. Verilen anahtar cümleler ve yazılması istenilen tür ile öğrenciler dildeki bilimsel boyutu, açık ve duru söyleyişleri yazılarına aktarmaya çalışmaktadırlar. Tartışmacı yazma, düşüncüyü geliştirme yollarını kullanarak yazarın bir konu hakkında verileriyle beraber öne sürdüğü iddiasını destekleyip karşı iddia ve iddiaları çürütmeye çalıştığı ve bunlarla konuyu sonuca bağladığı yazma türüdür.⁷ Tartışmacı yazma, bilimsel araştırma sürecinin temel unsurlarından biridir. Akademik ortamlarda, düşüncelerin anlatımı, karşıt düşüncelerin ifade edilmesi iletişimde kullanılan temel araç akademik yazma türü olan tartışmacı yazmadır. Bir konuda bilgilerin ve düşünme biçiminin ortaya konulmasında tartışmacı yazma becerilerini kullanmak gerekmektedir. Üniversitelerde lisans, yüksek lisans ve doktora eğitimlerini sürdüren öğrenciler, akademik bir birey olarak kabul edilmekte ve başarılı olmaları büyük oranda yazdıkları ile değerlendirilmektedir. Bununla birlikte Türkiye’de birkaç üniversite ve bölüm dışında lisans düzeyindeki öğrencilerin tartışmacı yazma becerilerini geliştirebilecekleri bir ders bulunmamaktadır. Söz konusu yabancı uyruklu öğrencilerin tartışmacı yazma becerileri olduğunda tartışmacı yazma derslerinin gereği ayrıca önem kazanmaktadır. Tartışmacı yazmada bilgi vermekten öte tartışılan konunun destekçi fikirleri ve karşıt fikirleri belirtilir. Sanki bizim fikirlerimizle tutumu uyuşmayan karşıımızdaki topluma yeni inançları ve anlayışları kazandırmaya çalışır gibi tutumumuzu açıkça belli etmemiz

⁶ K. Hyland, **Second Language Writing**. Cambridge University press, Cambridge 2003, s. 23-24.

⁷ E. Coşkun ve E. N. Tiryaki, “Tartışmacı Metin Yapısı ve Öğretimi”, **Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Hatay 2011, XVI, s. 64.

gerekir. Asıl amaç inançlarını değiştirmek, istenmeyen düşüncelere insanları yeni fikirleri kabullenmeye ikna etmektir.

Tartışmacı metin yapısı elementleri “veri”, “iddia”, “karşı iddia”, “karşı iddia verisi”, reddedici iddia” ve reddedici iddia verisi” olmak üzere altı elementten oluşmaktadır.⁸ Toulmin’e göre⁹; giriş bölümü tartışmada her iki tarafında da üzerinde tartışmadan anlayacakları gerçeklerdir. Tartışmanın okuyucu tarafından daha iyi anlaşılabilmesi için gerekli bilgiler yani problem durumu açıklanır. Giriş bölümü tartışmacı metni başlatan yapı olduğundan bu bölümde verilen bilgiler nitelikli olmalı ve bu yapı sağlam bir biçimde oluşturulmalıdır.

Yazarın metinde izleyeceği yol haritasını bilmesi, yazısında hangi hususlara neden değineceğini ve bunları etkili ifade edebilme adına başvuracağı teknikleri bilmesi yazma sürecinde kontrolü elinde bulundurmasında nihayetinde üst bilişsel düzeyde bir farkındalık geliştirmesine katkı sağlayabilir.¹⁰

Tartışmacı metin yazma, yaratıcı yazma dediğimiz, sanatlı ifadelerden, dil oyunlarından, mecazlardan olabildiğince uzak; aksine kelimelerin temel ve terim anlamlarının kullanıldığı yazma türüdür.¹¹ Tartışmacı yazma mektup, elektronik posta şeklinde yazılan kişisel yazmalardan da farklıdır. Tartışmacı yazma, akademik bir dildir ve bu dilin edebî dilden olduğu gibi günlük dilden de farklı yönleri vardır.¹²

Alan yazında tartışmacı yazmanın sınırlarını çizmek ve diğer alanlardan farklı olan yönlerini belirlemek amacıyla birçok araştırma yapılmıştır. Bu çalışmalardan hareketle tartışmacı yazmanın diğer yazmalardan farklı yönleri şu şekilde belirtilebilir.

- Kişisel yazmalarda kurallar çok geçerli değilken tartışmacı yazmanın gerekli kıldığı bazı yapılar vardır. Örneğin, iddia ve karşı iddia vardır. Mutlaka, bir düşünce tartışmaya açılır ve karşı düşünce savunulur.

⁸ Nancy V. Wood, **Writing Argumentative Essays**, Prentice Hall, United States of America 2012.

⁹ S. Toulmin, **The Uses of Argument**, Cambridge University press, Cambridge 1958, s. 90.

¹⁰S. Akbayır, **Yazılı Anlatım: Nasıl Yazabilirim?**, Pegem Akademi yay., Ankara 2011, s. 46-47.

¹¹ Akbayır, **a.g.e.**, s. 48.

¹²G. E. Tompkins, **Language Arts**, Prentice Hall, United States of America 2002, s.14.

Kanıtlayıcı anlatımda ileri sürülen iddianın kanıtlanmasına yönelik, kanıtlarla desteklenen bir anlatım esastır.

- Tartışmacı yazmada yazarlar, düşüncelerini desteklemek için yayımlanmış eserlerden alıntılar yapmak zorundadırlar.
- Tartışmacı yazmada yazım, noktalama ve gramer kurallarına daima uymalıdır.
- Tartışmacı anlatımda iki farklı bakış açısının olduğu konular işlenir.
- Tartışmacı yazmada kelime, cümle yapıları ve metnin planlanması diğer türlere göre çok daha planlı ve özenli bir şekilde ele alınır.
- Diğer yazma türleri genel okuyuculara hitap ederken tartışmacı yazma alana özgü, dar bir okuyucu kitlesine seslenir.

Bu farklılıklardan hareketle tartışmacı yazma, yazma alanının kendine ait kuralları olan özel bir türü olarak kabul edilebilir.

1.3. Tartışmacı Metnin Özellikleri

Tartışmacı metin yazma, amaçlı bir yazmadır. Tartışmacı yazmada “amaç” kavramını iki şekilde anlamak mümkündür: Birincisi düşünceyi geliştirerek Türkçe yazma becerilerinin geliştirilmesidir. Üniversiteler, yüksek lisans v doktora öğrencilerinin yazma sürecindeki amacı akademik olarak kendi söylemlerini ortaya koymaktır. Düşüncenin etkili bir şekilde okuyucuya aktarılması yazarın en önemli amacıdır.¹³ Bu açıdan tartışmacı yazmada yazar, amacı doğrultusunda hareket etmek zorundadır.

Tartışmacı metin yazma, sürece dayalı bir yazmadır. Yazma süreçlerinin yanı sıra tartışmacı metin oluştururken yazar öncelikle tartışma konusuyla ilgili okuyucuların tartışmayı anlamlandırmalarına yardımcı olacak gerekli temel ön bilgileri sağlar (veri). Daha sonra yazar tartışma konusuyla ilgili savunduğu temel görüşü (iddia) net olarak belirtir. Amaç okuyucuyu bir konuda ikna etmektir. Dolayısıyla yazar iddiasını güçlü kılmak için çeşitli kanıtlar (iddiaya destek gerekçeleri) sunar. Yazma bittikten sonra ne

¹³ O. Gündüz- T. Şimşek, **Yazma Eğitimi El Kitabı**, Grafiker Yayınları, Ankara 2012, s. 146-147.

yazıldığı yeniden okunur, değişiklikler ve düzeltmeler yapılır. Böylece yazma işlemi hiçbir zaman tek bir basamaktan meydana gelmez.

Tartışmacı metin yazma, kuralları olan bir yazmadır. Tartışmacı yazma araştırmaların sürecini ve sonuçlarını bir iletişim olarak sunmayı sağlar. Tartışmacı yazma yoluyla sağlanan bu iletişim bilimin ve araştırmanın temel özelliklerinden gelen nedenlerle belirli kuralları yerine getirmeyi gerektirir. Tartışmacı metin yazarken öğelerin rolünü iyi kavrayan bireyler düşüncelerini açık ve planlı bir şekilde sunarak hedef kitlelerini ikna edebilir.

Tartışmacı metin yazma, dil yeterliliği isteyen bir yazmadır. İkinci dil öğretiminde tartışmacı yazma üzerine yapılan çalışmalara bakıldığında ileri düzey öğrencilerin bu derslere ya da kurslara katıldığı görülmektedir.

Tartışmacı metin yazma, düşünce temelli bir yazmadır. Tartışmacı yazmada, bireyler eleştirel ve aktif bir düşünme içerisinde olmak zorundadırlar. Yazma öncesi, yazma süreci ve yazma sonrası basamaklarında eleştirel bakış açısını daima koruyan bir anlayışta olmalıdır.

Yazmanın hangi türü olursa olsun bir düşünce silsilesinin varlığı görülmektedir. Yazmanın öncesinde başlayan ve yazma sürecinde devam eden bu adımlar, yazı son şeklini alana kadar değişiklik gösterebilir. Söz konusu olan yazmanın türü tartışmacı yazma ise süreçteki basamaklar daha belirgin olmak zorundadır.¹⁴

1.4. Tartışmacı Metin Yazma İhtiyacı

Tartışmacı yazma, öğrencilerin eleştirel bakma becerilerini sergiledikleri, fikirlerini etkili biçimde tartıştıkları ve ortaya koydukları, düşüncelerin farklı kaynaklardan yararlanılarak desteklendiği bir yazma çeşididir. Öğrencilerin yabancı dil olarak Türkçede düşüncelerini etkili bir şekilde açıklayabilmeleri tartışmacı yazma becerilerine yönelik çalışmalara katılmaları ile mümkün olabilir. Bu sayede öğrencilerin

¹⁴Özbay, **Yazma Eğitimi**, s. 22-23.

akademik ortalamaları da yükselecektir. Çalışma bu açıdan Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrenciler için önemli görülmektedir.

Bireylerin, ikinci dil öğrenme nedenlerine bakıldığında en önemli alanlardan birinin öğrenim görmek olduğu anlaşılmaktadır. Farklı ülkelere giden öğrencilerin ise büyük çoğunluğu lisans, yüksek lisans ve doktora öğrenimlerini yapmak amacındadırlar. Bu noktadan hareketle öğrenciler için ikinci dil öğrenmede akademik amaçlar ortaya çıkmaktadır. Akademik amaçları olan bireylerden hem akademik metinleri anlamlandırması hem de akademik metinler üretmesi beklenir.

İkinci dil öğrenen öğrencilerin, hazırlık sonrasında alana yönelik okuma ve metinler üretme kısmına geçtiklerinde zorlandıkları görülmektedir. Öğrenciler, planlanmış bir tartışmacı metin yazabilmek için uygun cümleler kurabilmek ve bir fikri diğer fikirlerin nasıl takip ettiğini ve desteklediğini daha hızlı okuyarak anlamak ihtiyacı hissetmektedirler. Ayrıca öğrencilerin, tartışmacı yazmayı yazmak için ihtiyaç duydukları tartışmacı yazma ilkeleri çeşitli yazarlar tarafından ortaya konulmuştur.¹⁵

Diğer yazma alanlarında olduğu gibi tartışmacı yazma becerilerinin geliştirilmek istenmesinin birtakım nedenleri vardır. Yazdıklarımızı değerlendiren öğretmenler ya da genel olarak okuyucu kitlesi bizim ifade etmek istediğimizi tam anlamak ihtiyacı hissederler. Dolayısıyla tartışmacı yazma becerilerinin kazandırılması gerekmektedir.¹⁶

1.5. Tartışmacı Metin Yazma Düzeyleri

Tartışmacı yazmanın, bireylerin ileri düzey yazma çalışmasında alabilecekleri bir yazma çeşidi olduğunu belirtmiştir. Öğrencilerin bir konuda düşüncelerini belirtmek için planlı bir anlatım yazmaya başlayabildikleri düzeyden itibaren tartışmacı yazma becerilerine yönelik çalışmalara geçilebilir. Yapılan çalışmalarda, Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Programında (ADÖÇ) yer alan ölçütleri temele almak ve buna bağlı olarak materyal geliştirmek yabancılara Türkçe öğretimine katkı sağlayacağı

¹⁵ Akbayır, **Yazılı Anlatım**, s. 59.

¹⁶ E. Kantemir, **Yazılı ve sözlü anlatım**, Engin Yayınları, Ankara 1995, s. 229.

düşünülmektedir.¹⁷ Bu nedenle ADÖÇ'e göre yazma becerirline bakıldığında C1 ve C2 düzeyindeki öğrencilerin bu çalışmaya dâhil edilebileceği düşünülmektedir.

2. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin dil öğrenme sürecinde tartışmacı yazma becerisinin önemi ve zorluğu konusundaki görüşlerini belirlemektir. Yapılan çalışmalar incelendiğinde bu araştırma sorularıyla elde edilen yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerinin görüşlerine yer veren benzer bir çalışma yapılmadığı görülmektedir. Bu araştırmayla aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Tartışmacı yazma türünde yazar mısınız?
2. Tartışmacı yazma sizin için zor mudur?
3. Tartışmacı yazma türünden hoşlanır mısınız?
4. Yazarken yardıma ihtiyaç duyar mısınız?

3. Yöntem

3.1. Araştırmanın Yöntemi

Araştırmada veri toplama aracı olarak geliştirilen ve yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin tartışmacı yazma becerisi üzerine düşüncelerini ve görüşlerini almak için “eylem araştırması ve anket yöntemi” kullanılmıştır.

Eylem araştırması Gediz Üniversitesi (G.Ü.) TÖMER’de, C1 seviyesindeki 22 kişilik sınıfta 40 saat yazma ve tartışmacı yazma dersleri verilerek uygulanmıştır. Anket uygulaması ise 22 kişilik C1 seviyesindeki kursa katılan 6 kız ve 16 erkek öğrenciye yapılmıştır.

3.2. Evren ve Örneklem

¹⁷ C. Z. Karababa, “Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi ve Karşılaşılan Sorunlar”, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi, XLII/2, Ankara 2009, s. 265-277.

Çalışmanın evrenini G.Ü. TÖMER hazırlık programında 2014 yılı Nisan ve Mayıs döneminde, C1 seviyesinde yabancı dil olarak Türkçe öğrenen 22 öğrenci oluşturmaktadır.

3.3. Veri Toplama Aracı ve Verilerin Çözümlemesi

Araştırmada veri toplama aracı olarak geliştirilen ve yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin tartışmacı yazma becerisi üzerine düşüncelerini ve görüşlerini almak için “eylem araştırması ve anket yönetimi” kullanılmıştır. Alan yazın taraması sonucunda elde edilen veriler ışığında oluşturulan sorular çoktan seçmeli ve açık uçlu şekilde olmuştur. Statistical Package for the Social Sciences’a (SPSS 15.00) girilen verilerin çözümlemesinde frekans ve yüzde kullanılmıştır.

4. Bulgular ve Yorumlar

Tartışmacı yazma ihtiyacına yönelik bulgulara üç farklı başlıkta yer verilmiştir. Bunlar “ öğrenci görüşleri, uzman görüşleri ve anket soruları ” şeklindedir.

4.1. Tartışmacı Yazma İhtiyacına Yönelik Öğrenci Görüşleri

Öğrencilerin Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenirken yaşadıkları sorunlara bakıldığında a) kelimelerin yazımında, b) kelimelerin türetilmesinde ve çekimlenmesinde, c) söz dizimi, d) cümle yapılarında sorunlar yaşadıkları görülmüştür. Öğrenciler, yazmaya ayrılan az zamanda sadece verilen konuları yazmak durumunda kaldıklarını oysa nasıl yazılacağı konusunda öğrenim görmeleri gerektiğini belirtmişlerdir. Öğrencilere tartışmacı bir yazı yazmak hakkındaki düşünceleri sorulduğunda, tartışmacı yazmanın formatının olduğunu bunlar üzerine çalışmalar yapılırsa tartışmacı yazmanın zor olmayacağı, şeklinde açıklamada bulunmuşlardır.

4.2. Tartışmacı Yazma İhtiyacına Yönelik Okutman Görüşleri (TÖMER’de Derse Giren Uzmanlar)

Uzmanlar, öğrencilerin tartışmacı yazma alanında ihtiyaçlarının olduğunu belirtmektedir. Metin düzeyinde de öğrencilerin tartışmacı yazma açısından giderilmesi gereken sorunları vardır. Düşünceleri sıralayamama ve destekleyememeleri, örneklerle

açıklayamamaları tartışmacı yazma açısından giderilmesi gereken önemli bir eksikliklerdir. Bağlaçların kullanılmaması da düşüncelerin açıklanamamasında ve sıralanamayışında bir etkidir. Gerek cümleler arasında gerekse paragraflar arasında bağlantı öğelerinin kullanılmaması fikirlerin temel cümlelerle savunulamaması tartışmacı yazma ihtiyaçlarını ortaya koymaktadır.

4.3. Anket Soruları

Anket uygulaması 22 kişilik C1 seviyesinde kursa katılan 6 kız ve 16 erkek öğrenciye uygulanmıştır. Anket öncesinde soruların yöneltildiği gruba yazma ve tartışmacı yazmaya yönelik kavramsal eğitim verilerek sorular yöneltmiştir. Yabancı öğrencilere sorulan yazma ve tartışmacı yazmaya yönelik açık uçlu sorulardan tartışmacı yazma becerilerini değerlendirmek amacıyla yapılan uygulamanın verileri incelendiğinde, 22 öğrenciden % 70'i bu türde yazdıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca bu öğrencilerin % 90'ı bu yazma türünde oldukça zorlandıklarını yazmışlardır. % 60'ı bu yazma türünden hoşlandıklarını, %90'ı ise yardıma ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir.

a) Tartışmacı Yazma Türünde Yazar mısınız?

Araştırmanın amaçlarında da yer alan ve ölçeğin de birinci sorusu “Tartışmacı yazma türünde yazar mısınız?”dır. Ölçeğin analizi sonucunda öğrencilerin % 70'i (15 öğrenci) yazmanın bu türünde yazdıklarını göstermektedir. Öğrencilerin bu soruya verdikleri cevaplar arasında ana dilde yazmanın da zor olduğu vurgulanmaktadır.

Grafik 1.

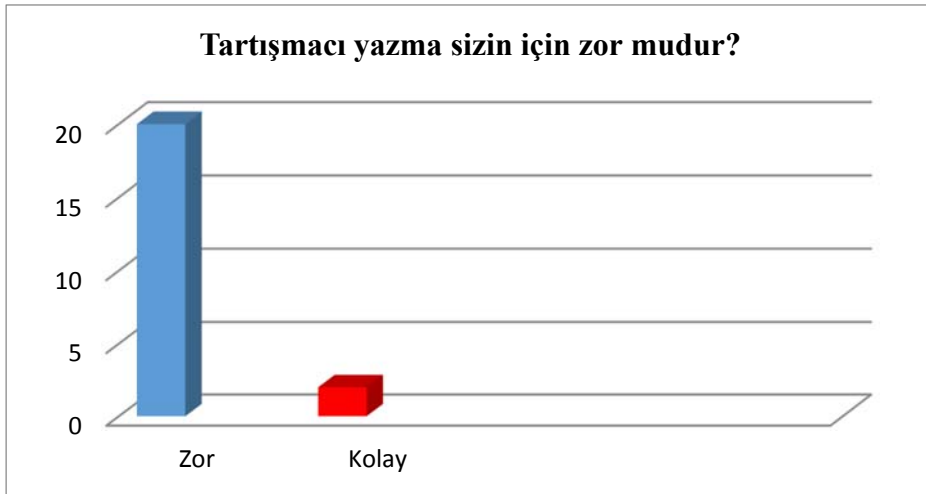
b) Tartışmacı Yazma Sizin İçin Zor Mudur?

Tartışmacı yazma sizin için zor mudur? Sorusuna verilen cevapların analizi sonucunda öğrencilerin % 90'ı (20 öğrenci) yazmanın bu türünde zorlandıklarını göstermektedir. Bu durum yabancı dil öğretiminde öğrencilerin ve öğretmenlerin de karşılaştığı bir olgudur. Yazmanın neden bu kadar zor olduğu konusundaki açık uçlu soruya verilen yanıtlar değerlendirildiğinde şu cevaplar elde edilmiştir.

- Dilbilgisine ihtiyaç vardır.
- İyi bir kelime hazinesine ihtiyaç vardır.
- Düşüncelerin yazılı olarak anlatılması belirli bir çevrede olmaktadır.
- Uyulması gereken birçok kuralı vardır.
- Yazılacak konu hakkında yazan kişi yeterince bilgi sahibi olmalıdır.
- Etkili bir yazılı anlatım için hedef dilin iyi bilinmesi gerekir.

Yukarıdaki düşüncelere bakarak tartışmacı yazma becerisini kazanmanın öğrenciler açısından zor olduğunu ifade etmek mümkündür. Çünkü hedef dile ait yeterince donanımına sahip olmadan ilgili dilde üretmek kolay değildir. Aynı durum ana dilde de geçerlidir.

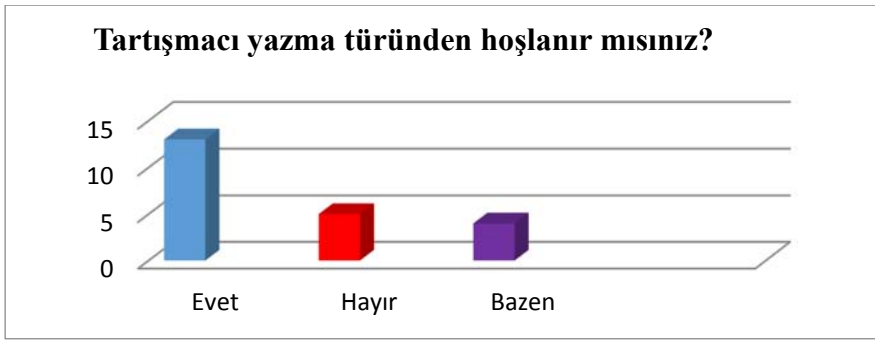
Grafik 2.

c) Tartışmacı yazma türünden hoşlanır mısınız?

Tartışmacı yazma türünden hoşlanır mısınız? Sorusuna verilen cevaplara bakıldığında “Evet” cevabının % 60 gibi yüksek olması dikkat çekmektedir. Bu nedenle, öğrencilerin sıkılmalarını giderecek tartışmacı yazma derslerini daha eğlenceli hale getirecek grup çalışmalarına, ikili çalışmalara vb. etkinliklere daha çok yer vermek gerekmektedir. Yazma sürecinde öğrencinin yazılacak konu hakkında karar vermesine yardımcı olunmalı, plan yapmasında destek verilmeli ve mümkün olduğu kadar kendi görüşleri desteklenmelidir.

Grafik 3.

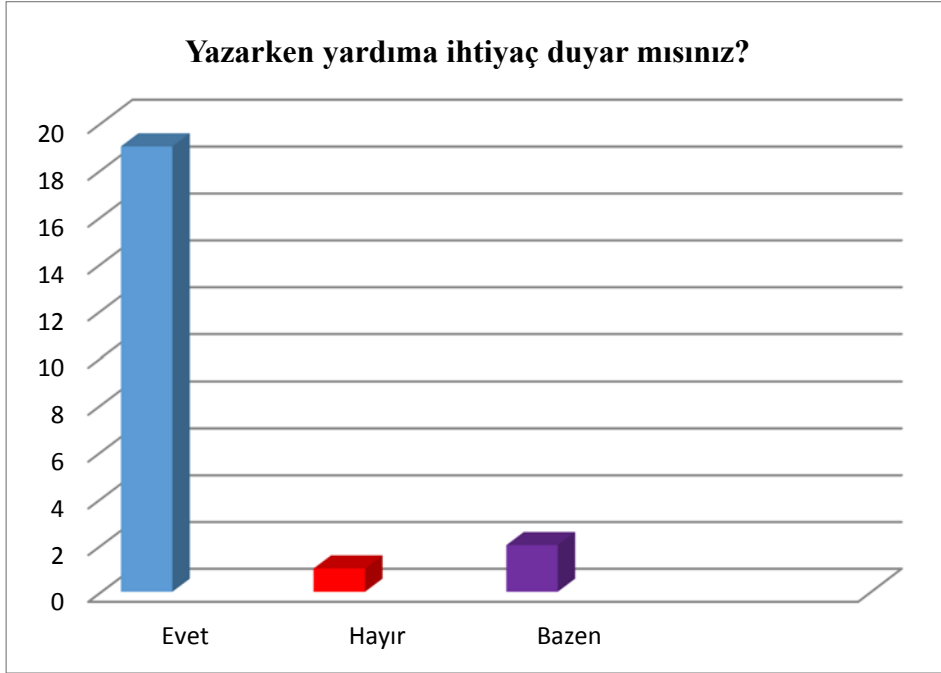

Soruya verilen cevaplardan da anlaşılacağı gibi 22 öğrencinin % 90'ı (20 öğrenci) bir şekilde yazarken yardıma ihtiyaç duyduğunu belirtmektedir. Yazarken daha çok grup halinde yazmaktan hoşlandıkları belirtilmektedir. Burada birlikte yazma aşamasında belirtmek istenilen aşama yazmaya başlamadan önce geçen çalışmalardır. Bunlar özellikle süreçli yazma adı verilen yaklaşımda en çok uygulanan etkinliklerdir. Aşağıda belirtildiği gibi bu tür çalışmalardan öğrencilerin oldukça hoşlandıkları bilinmektedir. Bir dönem boyunca bu dersi alan öğrenciler bu tür etkinlikler sayesinde yazma yetilerinin geliştiği görüşüne varmış ve bu dersin gerekli olduğunu ifade etmişlerdir.

Süreçli yazma dersinin yabancı dil öğrenenler tarafından neden alınması gerektiği öğrenciler tarafından şöyle ifade edilmektedir.

- Öğrenciler yazmayı ayrıntılı bir şekilde öğrenmekte ve bu da yazma becerilerinin gelişmesine yardımcı olmaktadır.
- Günlük hayatımızda da düşüncelerimizi düzgün bir şekilde düzenleyip yazılı olarak ifade edebilmemiz gerekmektedir.
- Bu ders öğrencilerin bilinçli olarak yazmalarına yardımcı olmaktadır.
- İyi bir yazma için bu ders gereklidir.
- İyi bir planlama ve düşüncelerin etkili bir şekilde aktarılabilmesi için gereklidir.
- İyi bir anlatma etkinliğidir.
- Bir taslak çıkarabilmek, grup çalışması, ikili çalışma, beyin fırtınası gibi ortamlar sunması açısından faydalıdır.
- Yazma bir sonuç alma değil, bir süreçtir.
- İlgili konular hakkında araştırma olanağı sunmaktadır.

Grafik 4.

5. Sonuçlar

Türkçe eğitim görmek için Türkiye'ye gelen yabancı uyruklu lisans, yüksek lisans ve doktora öğrencilerinin tartışmacı yazma ihtiyacı duyduklarını ortaya koymuştur. Öğrencilerin yazma becerilerinde sorun yaşamaları ve yazmaya karşı olumsuz tutum sergilemeleri bugüne kadar yaşadıkları yazmaya karşı olumsuz tutumlarının değişebileceği bu çalışma ile ortaya konulmuştur. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde tartışmacı yazma ihtiyacına yönelik olarak öğrenci görüşleri, uzman görüşleri, öğretim üyelerinin görüşleri ve öğrencilerin uygulama öncesi yazılı anlatımlarının analizi neticesinde şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- Yabancı uyruklu öğrencilerin Türkiye'ye gelme nedenlerinin başında yükseköğrenim görmek gelmektedir. Bu nedenle TÖMER'de çalışan uzmanlar ile üniversitelerde ders veren öğretim üyeleri bu öğrenciler için yazmanın yanında tartışmacı yazmanın bir ihtiyaç olduğunu belirtmişlerdir.
- Öğrencilerin uygulama öncesinde yazdıkları tartışmacı metinleri incelendiğinde, başlık, sayfa düzeni, kelime seçimi, cümle yapıları, paragraf yapısı ve metin planlaması konularında bilimsel yazma sorunları tespit edildiğinden tartışmacı yazma ihtiyaçlarının olduğu görülmüştür.
- Yazma derslerinde öğrencilere yazma konularının verildiği ancak nasıl yazılması gerektiğine dair öğretimin verilmemesi ve yazma becerilerine yönelik ders saatinin az olduğuna dair öğrenci görüşleri tartışmacı yazma ihtiyacını ortaya çıkarmıştır.
- Tartışmacı yazılar yazma, bireye özgü bir üslupla sağlanır. Ayrıca öğrenci, bu tür yazma etkinliklerini yaptıktan sonra günlük hayatında karşılaştığı olay ve durumlara da bir yazar hassasiyetiyle yaklaşacak ve bu yönde gözlemler oluşturacaktır.
- Tartışmacı yazılar, özgürce yazdığı etkinlikler olması nedeniyle yazmanın gelişmesini sağlamaktadır.
- Tartışmacı yazma becerisinin geliştirilmesi ve yazma becerisinin edinilmesinde en önemli husus, öğrencileri yazmaya isteklendirmek, yazma işini başaracaklarına dair onları yüreklendirmektir.
- Öğretim üyelerinin TÖMER'lerden gelen öğrencilerin birçoğunun Türkçe eğitim görme açısından yetersiz olduklarını ve bu öğrenciler için özellikle yazma

alanında (makale, deneme, kompozisyon, tez ve proje vs.) ders almaları gerektiğini belirtmeleri, tartışmacı yazma ihtiyacının olduğunu göstermekte ve böyle bir dersin verilmesini gerekli kılmaktadır.

KAYNAKÇA

- AKBAYIR, S., **Yazılı Anlatım: Nasıl Yazabilirim?**, Pegem Akademi yay., Ankara 2011.
- ALTINÖRS, S. A., **50 Soruda Dil Felsefesi**, 7 Renk Basım yay., İstanbul 2012.
- COŞKUN, E. ve TİRYAKİ, E. N., “Tartışmacı metin yapısı ve öğretimi”, **Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Hatay 2011, XVI, s. 63-73.
- GÜNDÜZ, O. ŞİMŞEK, T., **Yazma Eğitimi El Kitabı**, Grafiker yay., Ankara 2012.
- HYLAND, K., **Second Language Writing**, Cambridge University press, Cambridge 2003.
- KANTEMİR, E., **Yazılı ve Sözlü Anlatım**, Engin yay., Ankara 1995.
- KARABABA, C.Z., “Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi ve Karşılaşılan Sorunlar”, **Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi**, XLII/2, Ankara 2009, s. 265-277.
- KIRKKILIÇ, A.-Akyol, H.(Eds), **İlköğretimde Türkçe Öğretimi**, Pegem Akademi yay., Ankara 2013.
- ÖZBAY, M.(Ed.), **Yazma Eğitimi**, Pegem Akademi yay., Ankara 2013.
- RAIMES, A., “Anguish as a Second Language? Remedies for Composition Teachers”, **Learning to Write: First Language/Second Language**, (edt. A. Freeman, I. PRINGLE, & J. Yalden), Longman, London 1983, s. 258-272.
- TOKLU, O., **Dilbilimine Giriş**, Akçağ yay., Ankara 2013.
- TOMPKINS, G.E., **Language Arts**, Prentice Hall, United States of America 2002.
- TOULMIN, S., **The Uses of Argument**, Cambridge University press, Cambridge 1958.
- WOOD, Nancy V., **Writing Argumentative Essays**, Prentice Hall, United States of America 2012.